

ΤΟ ΣΠΗΛΑΙΟΝ «ΜΑΡΜΑΡΟΣΠΗΛΙΑ»

ἢ «ΑΝΤΡΟΝ ΝΥΜΦΩΝ» ΙΘΑΚΗΣ

Ἄρ. Σπ. Μητρ. 812

Ἰπὸ Ἄννας Πετροχείλου

Εὐρίσκεται εἰς τὸν κόλπον Βαθέως εἰς ὕψος υ.σ.θ. 50 μ. περ. Ὑπάγεται εἰς τὸν Δῆμον Βαθέως Ἰθάκης τοῦ Νομοῦ Κεφαλληνίας.

Π ρ ο σ π έ λ α σ ι ς : Τὸ σπήλαιον συνδέεται μετὰ τοῦ Βαθέως δι' ἀμαξιτῆς ὁδοῦ μὴ - ἀσφαλτοστρώτου - καλῆς καταστάσεως τερματιζούσης κατὰ 30 μ. περ. χαμηλότερον τῆς εἰσόδου του. Ἐν συνεχείᾳ πεζῇ δι' ἀνηφορικοῦ μονοπατίου ἐπὶ 5' τῆς ὥρας.

Π ε ρ ι ο χ ή : Ἡ περὶ τὸ σπήλαιον περιοχὴ εἶναι ἀνηφορικὴ καὶ περιέδλεπτος μὲ πλουσιωτάτην δασικὴν βλάστησιν.

Μ υ θ ο λ ο γ ί α - Ἰ σ τ ο ρ ι κ ό ν : Τὸ σπήλαιον ἦτο γνωστὸν ἀπὸ ἀρχαιότατων χρόνων. Ἡ παράδοσις ἀναφέρει ὅτι εἶναι τὸ Ὀμηρικὸν σπήλαιον, εἰς τὸ ὅποιον ἐλατρεύοντο αἱ νύμφαι Ναϊάδες καὶ ὅτι ἐντὸς αὐτοῦ ὁ Ὀδυσσεὺς ἔκρυψεν τοὺς πρὸς αὐτὸν δωρηθέντας θησαυροὺς ὑπὸ τῶν Φαιάκων ἐπιστρέφων εἰς τὴν πατρίδα του. Αὐτὸ τὸ δικαιολογοῦν, διότι συμφωνεῖ μὲ τὴν περιγραφὴν τοῦ ποιητοῦ, ἐπειδὴ ἔχει δύο εἰσόδους, μίαν πρὸς Β. διὰ τοὺς θνητοὺς καὶ μίαν εἰς τὴν ὄροφὴν διὰ τοὺς ἀθανάτους. Ἐπίσης ταυτίζουσι τὸν λιμένα Βαθέως μὲ τὸν τοῦ Φόρνυκος.

Ὁ GELL ἰσχυρίζεται ὅτι ἀνεκάλυψε ἴχνη τοῦ Ὀμηρικοῦ ἄντρου εἰς τὸν ὄρμον δεξιᾶ, τὸν ὅποιον θεωρεῖ ὡς Φόρνυκα, ἐνῶ ἄλλοι παραδέχονται ὅτι τὸ ἄντρον τῶν Νυμφῶν εἶναι τὸ σπήλαιον ποῦ εὐρίσκεται πλησίον τοῦ λιμένος Εἰδοῦ, ποῦ καὶ αὐτὸν θεωροῦν ὡς Φόρνυκα.

Πάντως ὁ WOLGRAFF ποῦ ἔκαμε ἀνασκαφὰς ἐντὸς τοῦ σπηλαιίου ἀνεῦρε πολλὰ μικρὰ ἀγγεῖα καὶ πῆλινα εἰδώλια, ποῦ ἐν ἑξ αὐτῶν παριστάνει τὴν θεὰν Ἄρτεμιν.

Τὸ σπήλαιον ἐξερευνήθη ἐντολῇ Ε.Σ.Ε. χορηγία Ε.Ο.Τ. ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τῆς γραφούσης καὶ τῶν κ.κ. Ἄ. Ἀντωνάκου καὶ Θ. Πίτσιου μελῶν τῆς Ε.Σ.Ε.

Τ ὁ σ π ή λ α ι ο ν : Ἡ εἴσοδος τοῦ σπηλαιίου στενὴ καὶ ὑψηλὴ ὁδηγεῖ εἰς ἐλαφρῶς κατηφορικὸν θάλαμον διαστάσεων μῆκος 6,5 X 4 πλ. X 5 ὕψος.

Κατὰ τὸ μεγαλύτερον τμήμα τῆς ἀριστερῆς του πλευρᾶς διανοίγεται διάβασις πολὺ ἀπότομος ὁδηγοῦσα εἰς ἕτερον θάλαμον, τὸν «Μεγάλον Θάλαμον» διαστάσεων 10 X 15 X 8 - 10 μ. ὕψους μὲ πλουσιώτατον λιθωματικὸν διάκοσμον.

Πρὸς τὸ δεξιὸν τέλος τοῦ θαλάμου διανοίγεται πολὺ ἀνηφορικὴ διάκλασις μῆκος 11 X 2 μὲ πολὺ ὑψηλὴν ὄροφὴν.

Ὀλίγον πρὸ τῆς διακλάσεως εἰς τὸ χαμηλότερον σημεῖον τοῦ δαπέδου του, διανοίγεται καταθόρα, τὸ στόμιον τῆς ὁποίας ἔχει διαστάσεις 1,5 x 1 μ. κλεισμένον, κατὰ τὸ πλεῖστον ὑπὸ ὀγκολίθων. Εἰς τὸ βάθος τῆς - μόλις 2 μ. - διανοίγεται θαλαμίσκος 4 X 2, 5 X 1, 5 ὕψος.

Ὀλίγον ἀριστερὰ τῆς εἰσόδου τῆς καταβόθρας εὐρίσκεται εἰς τὸ δάπεδον τοῦ Μεγάλου Θαλάμου, προχειρῶς τοποθετημένη, μαρμάρινη βάσις - πιθανῶς ἀγάλματος, διότι εἰς τὸ κέντρο τῆς ὑπάρχει λοξευτὴ ἰσόμετρη ἐκθάθυνσις. Ἴσως νὰ ἀνήκει εἰς ἀγαλμα θεότητας τοποθετημένο κάποτε εἰς ἄλλον τμήμα τοῦ σπηλαίου, ποῦ ἀργότερον μετεφέρθη εἰς τὸ σημεῖον ὅπου σήμερον εὐρίσκεται.

Πρὸς τὰ ἀριστερὰ τοῦ θαλάμου, εἰς τὴν ὄροφν, ὑπάρχει μικρῶν διαστάσεων ἄνοιγμα ἐν εἰδῇ φωταγωγοῦ, εἰς ὕψος 10 μ. περ. ἐκ τοῦ ὁποίου τὸ εἰσερχόμενον φῶς, ἐν συνδυασμῷ μὲ τὸ εἰσερχόμενον διὰ τῆς εἰσόδου, φωτίζει ἀμυδρὰ τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ σπηλαίου προδίδον ὑποβλητικότητα καὶ μυστηριώδη φαντασμαγορίαν εἰς τὸ πειριβάλλον.

Ἡ εἰσοδος
τοῦ Σπηλαίου
«Ἄντρον Νυμφῶν»
Ἰθάκης.

Φωτ. Ἄννας Πετροχειλοῦ

Σ π η λ α ι ο γ ἔ ν ν ε σ ι ς : Τὸ σπήλαιο διηνοίχθη ἐντὸς ἀσβεστολίθου, πρῶτον διὰ διαδρώσεως καὶ ἐν συνεχείᾳ διὰ πιέσεως. Τὰ ὕδατα κατ' ἀρχὴν εἰσέδυσαν ἐκ τοῦ ἀνωτάτου σημείου τῆς διακλάσεως, διηύρυναν ἐν συνεχείᾳ τὴν κοιλότητα τοῦ σπηλαίου καὶ κατόπιν διέφυγον διὰ τῆς καταβόθρας πρὸς κατώτερα στρώματα.

Ἡ εἰσοδος διανοιχθεῖσα ἀργότερον, ἐβοήθησε τὴν διάνοξιν τοῦ πρώτου θαλάμου, ἀργότερον εἰς τὴν σύνδεσίν του μετὰ τοῦ Μεγάλου τοιοῦτου καὶ τέλος εἰς τὸν σχηματισμὸν τοῦ σταλαγματικοῦ ὄγκου τοῦ εὐρισκομένου καθ' ὄλον τὸ πλάτος τῆς συνδέσεως τῶν δύο θαλάμων.

Ὁ φωταγωγὸς διηνοίχθη πολὺ ἀργότερον λόγῳ τῆς ἀκολουθησάσης λεπτύσεως τοῦ ὑπερκειμένου ἐδάφους, συντελεσάσης ἐπίσης καὶ εἰς τὴν κατάρρευσιν τμήματος τῆς ὄροφης του, τὰ ὑλικά τῆς ὁποίας καλύπτουν τὸ δάπεδον τοῦ Μεγάλου θαλάμου.

Διαστάσεις - Μετεωρολογία: Τὸ σπήλαιον ἐκτείνεται ἐκ Ν.Δ.Δ. πρὸς Β.Α.Α. Τὸ κατ' εὐθείαν γραμμὴν μῆκος του ἀνέρχεται εἰς 26 μ. Τὸ μεγαλύτερον βάθος του εἰς 8 μ. Τὸ μεγαλύτερον ὕψος τῆς ὀροφῆς εἰς 16 μ. Καταλαμβάνει ἔκτασιν 160 τετρ. μέτρων. Ἡ θερμοκρασία κατὰ τὰς ἀρχὰς Νοεμβρίου ἦτο 20° C. ἡ ὑγρασία 65%.

Τουρισμός: Παρὰ τὸ πολὺ περιορισμένον μέγεθός του τὸ σπήλαιον ἄγτρον τῶν Νυμφῶν Ἰθάκης, θεωρεῖται ἀξιόλογον τουριστικῶς προσελκῶν πολλοὺς ἐπισκέπτας ξένους καὶ Ἑλληνας, λόγῳ τοῦ πλουσίου διακόσμου του καὶ τῆς συνδέσεώς του μὲ τὴν ἀρχαίαν Ἑλληνικὴν μυθολογίαν. Συνεπικουροῦν πολλὰ ἀξιόλογα σὺνδρομα τουριστικὰ στοιχεῖα, ὅπως: Ἡ θαυμασία διαδρομὴ πρὸς τὸ σπήλαιον μὲ τὴν περιβλεπτοὺν καὶ καταπράσινην τοποθεσίαν, εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκεται. Οἱ θαυμάσιοι κολπίσχοι μὲ τῖς δαντελωτὰς ἀκτῆς. Τὸ γραφικὸν χωρίον Σταυρὸς ὅπου ἡ

Τὸ κατακρημνισθὲν σπήλαιον τοῦ Ὀδυσσεύς.

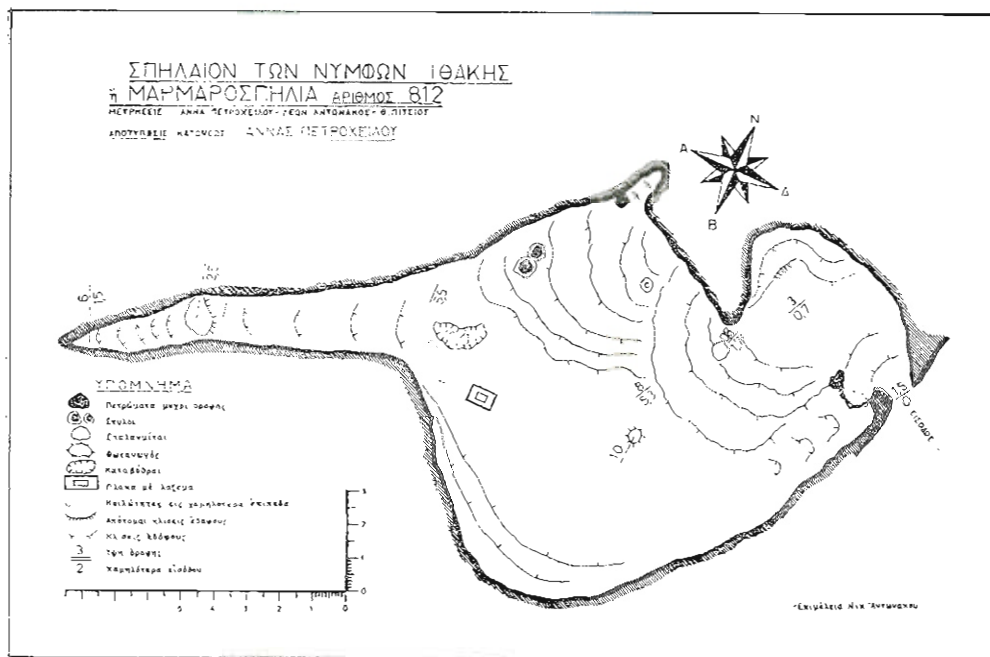

Ἐπιδητικὴ διακόσμησις.

Φωτ. Ἄνας Πετροχείλου

προτομὴ τοῦ Ὀδυσσεύς καὶ τὸ ἀρχαιολογικὸν Μουσεῖον. (Ὁ Σταυρὸς δεσπόζει τοῦ λιμένος τῆς πόλεως — ἀρχαία πόλις — παρὰ τὴν ἀκτὴν τοῦ ὁποίου εὐρίσκεται τὸ ἤδη καταρρεῦσαν ἀρχαιολογικὸν σπήλαιον Λουΐζου). Ἡ Μονὴ Καθαρῶν εἰς θαυμασίαν τοποθεσίαν, ἀπ' ὅπου ἀπολαμβάνει ὁ θεατὴς ἀσύλληπτον θέαμα πρὸς τὸ Βαθὺ καὶ τέλος ὀλόκληρος ἡ νῆσος Ἰθάκη μὲ τὰς φυσικὰς καλλονὰς τῆς, τὸ θαυμάσιον κλῖμα τῆς καὶ τὰ γραφικὰ χωριά τῆς.

Τουριστικὴ ἀξιοποίησις: Διὰ τὴν ἀπρόσκοπτον ἐπίσκεψιν τοῦ σπηλαιίου ἐνδείκνυται ἡ κατασκευὴ λαξευτῆς κλίμακος ἐπὶ τοῦ σταλαγμιτικοῦ ὄγκου πλάτους 0,50 μ. πρὸς ἀποφυγὴν ἀτυχημάτων, λόγῳ τῆς πολὺ ἀποτόμου κλίσεως τοῦ δαπέδου του πρὸς τὸν Μεγάλον θάλαμον, ἀπ' ὅπου καὶ σήμερον γίνεται ἡ κατάβασις ἐντὸς αὐτοῦ.

R E S U M E

Grotte Marmarospilia ou Refuge des Nymphes e Ithaque No 812

Par Anne Petrochilos

Elle se trouve dans la baie de vathy à une altitude de 50 m. C'est une grotte d'adoration au riche et beau décor, à une superficie de 160 m. carrés.

Διορθώσεις εις Χ τόμον τεύχος 8ον Ὀκτωβρ.- Δεκεμ. 1970

- 1) Ἡ συνέχεια τῆς σελίδος 118 εἶναι στή σελίδα 123.
- 2) Ἡ συνέχεια τῆς σελίδος 122 εἶναι στή σελίδα 119.
- 3) Στή σελίδα 110 ἀντὶ κλίμαξ 1 : 100 κλίμαξ 1 : 600.
- 4) Στή σελίδα 112—113 ἐκ λάθους ἐδημοσιεύθησαν οἱ φωτογραφίες τοῦ Σπηλαίου «Ἐράτουρας» Κοζάνης ἀντὶ τοῦ Σπηλαίου «Ἐρμακιάς» Κοζάνης.